

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 10.10.2007
KOM(2007) 575 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En integrerad havspolitik för Europeiska unionen

{KOM(2007) 574 slutlig}
{SEK(2007) 1278}
{SEK(2007) 1279}
{SEK(2007) 1280}
{SEK(2007) 1283}

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

En integrerad havspolitik för Europeiska unionen

1. SAMMANFATTNING OCH KOMMENTARER

Havet är Europas livsnerv. Europas hav och kuster är centrala för kontinentens välmåga och välstånd – de är Europas handelsvägar, klimatreglerare, livsmedel-, energi- och resurskällor och populära områden för bosättning och rekreation.

Vårt samspel med havet är mer intensivt och varierat och ger Europa ett större mervärde än någonsin tidigare. Påfrestningarna börjar dock märkas. Vi står vid en skiljeväg när det gäller vårt förhållande till havet.

Å ena sidan gör teknik och kunnande att vi kan få ut mer av havet än någonsin tidigare, och fler och fler människor flockas till Europas kuster för att dra nytta av dem. Å andra sidan leder den ackumulerade effekten av all denna verksamhet till konflikter i fråga om användning och till försämringar av den havsmiljö som allt annat är beroende av.

Europa måste anta denna utmaning. Med tanke på den snabba globaliseringen och klimatförändringar är det mycket brådskande.

Europeiska kommissionen är medveten om detta och har därför tagit initiativ till ett omfattande samråd och en analys av européernas förhållande till havet¹. Gensvaret från aktörerna har varit enormt, och svaren visar tydligt havens enorma potential och hur stor utmaningen är att utnyttja denna potential på ett hållbart sätt. Samrådet har också genererat en mängd idéer om hur Europa kan axla denna utmaning.

På grundval av dessa värdefulla synpunkter föreslår kommissionen en integrerad havspolitik för Europeiska unionen. Den bygger på ett tydligt erkännande av att alla frågor som rör Europas hav påverkar varandra och att havsrelaterad politik inom olika områden måste utarbetas på ett samordnat sätt för att vi ska kunna uppnå de önskade resultaten.

En sådan integrerad, sektorsövergripande strategi fick ett starkt stöd av alla aktörer. Tillämpningen av denna strategi kräver ett starkt samarbete och en effektiv samordning av alla havsrelaterade politiska strategier på olika beslutsnivåer.

En integrerad havspolitik kommer att öka Europas kapacitet att klara utmaningar i form av globalisering och konkurrenskraft, klimatförändringar, försämrade havsmiljö, sjösäkerhet och sjöfartsskydd samt tryggad energiförsörjning och hållbar utveckling. Strategin måste bygga på framstående havsrelaterad forskning, teknik och innovation. Den kommer att vara fast

¹ Se rapporten om samrådet, KOM(2007) 574. Se även: Grönboken *Unionens framtida havspolitik: En europeisk vision för oceanerna och haven*. KOM(2006) 275.

förankrad i Lissabonstrategin för sysselsättning och tillväxt och Göteborgsagendan för hållbar utveckling.

EU:s integrerade havspolitik kommer att inriktas på följande:

- **Att ändra vårt sätt att utarbeta politik och fatta beslut.** Det är uppenbart på alla nivåer att det inte längre fungerar med en uppsplittrad politik och ett fragmenterat beslutsfattande. Man måste få förståelse för och ta hänsyn till interaktioner, utveckla gemensamma verktyg, identifiera och utnyttja synergieffekter och motverka eller lösa konflikter.
- **Att utveckla och lägga fram ett arbetsprogram.** Åtgärder inom olika sektorsvisa strategier måste utvecklas inom en enhetlig politisk ram. Den handlingsplan som åtföljer detta meddelande ger en klar uppfattning om mångfalden och omfattningen av det arbete som ligger framför oss. Följande projekt är särskilt viktiga:
 - Ett europeiskt sjötransportområde utan hinder.
 - En europeisk strategi för havsforskning.
 - Nationella integrerade havsstrategier som ska utvecklas av medlemsstaterna.
 - Ett europeiskt nätverk för övervakning av havet.
 - En färdplan för medlemsstaternas fysiska planering i kust- och havsområden.
 - En strategi för att mildra klimatförändringarnas inverkan på kustområden.
 - Minskning av koldioxidutsläpp och föroreningar från sjöfarten.
 - Undanröjande av illegalt fiske och destruktiv bottenrålning i fria havet.
 - Ett europeiskt nätverk av havskluster.
 - En översyn över EU:s undantag från arbetsrätten för sjöfarts- och fiskesektorerna.

Det här meddelandet ska ligga till grund för de styrelseformer och sektorsöverskridande verktyg som krävs för EU:s integrerade havspolitik och beskriva de viktigaste åtgärder som kommissionen kommer att vidta inom ramen för det här mandatet. Dessa åtgärder kommer att styras av principerna om subsidiaritet och konkurrenskraft, en ekosystemsyn och aktörernas deltagande.

2. BAKGRUND

Europa har en kustlinje på 70 000 km längs två oceaner och fyra hav: Atlanten och Norra ishavet, Östersjön, Nordsjön, Medelhavet och Svarta havet. Havsområdena står för omkring 40 % av EU:s BNP och befolkning.

Europas välfärd är därmed oupplösligt förbunden med havet. Varv och sjöfart, hamnar och fiske är viktiga havsrelaterade verksamheter, men havsbaserad energiproduktion (t.ex. olja, gas och förnybar energi) och kust- och havsturism ger också stora inkomster. Tack vare kusthamnar och sjöfart kan Europa dra nytta av den internationella handelns snabba tillväxt

och inta en ledande position i den globala ekonomin, medan exploateringen av mineralresurser, vattenbruk, marin ”blå” bioteknik och ny undervattenssteknik erbjuder allt viktigare kommersiella möjligheter. Lika viktiga är havets – och dess ekosystems – funktioner för rekreation och estetiska och kulturella syften.

En förutsättning för dessa näringars konkurrenskraft är att havsmiljön verkligen utnyttjas på ett hållbart sätt. Kustområdenas ökande sårbarhet, det allt intensivare utnyttjandet av kustvattnen, havens nyckelfunktion i klimatsystemet och den kontinuerliga försämringen av havsmiljön kräver en starkare fokusering på våra hav.

I dag betraktas en hållbar användning av haven som en central global utmaning som är intimt förbunden med frågan om klimatförändringar.

Den ökade konkurrensen om havsrummet och de ackumulerade effekter som människans verksamhet har på havets ekosystem gör dagens fragmenterade beslutsfattande i havsfrågor ineffektivt. Ett mer samarbetsinriktat och integrerat angreppssätt krävs. Politiken för exempelvis sjöfart, fiske, energi, övervakning och bevakning av havet, havsmiljö och havsforskning har utvecklats var för sig, vilket ibland lett till ineffektivitet, bristande konsekvens och användningar som står i strid med varandra.

Detta är utgångspunkten för kommissionens vision om en integrerad havspolitik som omfattar alla aspekter av vårt förhållande till haven. Denna innovativa helhetssyn kommer att ge en sammanhängande politisk ram som möjliggör en optimal och hållbar utveckling av all havsrelaterad verksamhet.

3. STYRELSEFORMER OCH VERKTYG FÖR HAVSPOLITIKEN

En integrerad havspolitik måste förses med styrelseformer som tillämpar det integrerade arbetssättet på alla nivåer, och det behövs övergripande och sektorsöverskridande verktyg. Dessutom krävs en sund finansiell bas, med beaktande av resultaten av de förberedande åtgärderna.

3.1. Den integrerade strategins tillämpning på styrelseformerna för havet

Kommissionen har inrättat en havspolitikfunktion som har till uppgift att analysera havsfrågor och de politikområden som påverkar dem. Den ska också samordna politiken inom olika sektorer, säkerställa att interaktionen mellan olika sektorer beaktas och leda utvecklingen av sektorsöverskridande politiska verktyg. Den har börjat föra samman EU-organ med olika havsrelaterade funktioner för att se till att de kollektivt bidrar till havspolitikens utveckling.

Principerna om bättre lagstiftning kommer att vara vägledande för kommissionens arbete med havsfrågor från ett tidigt stadium: För att kunna lägga fram förslag som är verkligt integrerade avser kommissionen att kartlägga viktiga havsrelaterade initiativ i sin årliga planering och programverksamhet, samråda med det civila samhället och berörda parter, göra konsekvensbedömningar och inrätta arbetsgrupper med deltagande från olika tjänstegrenar.

Andra EU-institutioner och aktörer uppmanas också att undersöka hur de bäst kan tillämpa den integrerade strategin på havsfrågor på ett systematiskt sätt. Några medlemsstater har börjat utveckla samordningsmekanismer för havspolitik. Alla aktörer bör delta i

styrelseformerna, och de uppmanas att fortsätta att uppmärksamma kommissionen på sådan EU-lagstiftning som de anser gör det svårare att uppnå en integrerad havspolitik.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Uppmana medlemsstaterna att utarbeta integrerade havsstrategier på nationell nivå. Detta ska ske i nära samarbete med aktörerna, i synnerhet i kustområdena.**
- **Under 2008 föreslå riktlinjer för den integrerade havspolitiken i medlemsstaterna och varje år rapportera om EU:s och medlemsstaternas åtgärder inom detta område från och med 2009.**
- **Upprätta en struktur för samråd med aktörer. Samråden ska ge underlag för framtida utveckling av havspolitiken och möjliggöra ett utbyte av god praxis.**

3.2. Verktyg för en integrerad politik

Integrerade styrelseformer för havsfrågor kräver övergripande planeringsverktyg som skär över havsrelaterad politik inom olika sektorer och främjar ett gemensamt utarbetande av politiken. Följande tre verktyg är särskilt viktiga: Havsovervakning (som är avgörande för en säker och trygg användning av havsrummet), fysisk planering i kust- och havsområden (som är ett viktigt planeringsverktyg för hållbart beslutsfattande) och en heltäckande och åtkomlig data- och informationskälla.

3.2.1. Ett europeiskt nätverk för övervakning av havet

Övervakning av havet krävs för att garantera en säker användning av havet och säkra Europas havsgränser. Förbättrad och optimerad övervakning av havet samt driftskompatibilitet på europeisk nivå krävs för att Europa ska klara alla utmaningar och hot i form av sjösäkerhet, förorening av havet, upprätthållande av lag och ordning och allmän säkerhet.

Övervakningsverksamhet genomförs av medlemsstaterna, men de flesta aktiviteter och hot som de har att hantera är av gränsöverskridande art. I de flesta medlemsstaters är det olika, av varandra oberoende, myndigheter som ansvarar för övervakning av fiske, miljö, bevakning till havs och immigration. Detta innebär att knappa resurser ofta används på ett mindre effektivt sätt.

Kommissionen förespråkar därför en högre grad av samordning av övervakningen av havet, genom ett fördjupat samarbete mellan och inom medlemsstaternas kustbevakningar och andra berörda myndigheter.

Om man gradvis skapar ett integrerat nät av spårningssystem för fartyg och e-navigation i europeiska kustvatten och fria havet, vilket även innefattar satellitövervakning och långdistansidentifiering och -spårning av fartyg (LRIT) kan det också vara ett ovärderligt verktyg för offentliga organ.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Främja ett bättre samarbete mellan medlemsstaternas kustbevakningar och berörda organ.**

- **Vidta åtgärder för ett mer driftskompatibelt övervakningssystem som för samman befintliga övervaknings- och spårningssystem som används för sjösäkerhet och sjöfartsskydd, skydd av havsmiljön, kontroll av fiske, kontroll av yttre gränser och andra insatser för att upprätthålla lag och ordning.**

3.2.2. *Fysisk planering av kust- och havsområden samt integrerad förvaltning av kustområden*

Befintliga planeringsramar brukar fokuseras på markanvändning och behandlar sällan hur kustutvecklingen kan påverka havet och vice versa. Vi måste hantera effekterna av intensivare – och med varandra konkurrerande – sätt att använda havet inom områden som sjöfart, fiske, vattenbruk, fritidsliv, havsbaserad energiproduktion och andra former av exploatering av havsbotten.

Fysisk planering av kust- och havsområden är därmed ett grundläggande verktyg för hållbar utveckling av havs- och kustområden och för att återställa av Europas hav till en frisk miljö.

Till följd av EU:s rekommendation² har medlemsstaterna börjat tillämpa en integrerad förvaltning av kustområden för att reglera den fysiska utvecklingen av ekonomisk verksamhet och inrätta system för fysisk planering för Europas kustvatten. Båda dessa instrument bidrar till att fullgöra åtagandena från den temainriktad strategin för skydd och bevarande av den marina miljön³ och till att göra utvecklingen mer förutsägbar för aktörer som planerar framtida investeringar. Ett system kommer att inrättas för utbyte av god praxis mellan myndigheter som hanterar frågor som rör fysisk planering och integrerad förvaltning av kustområden.

Beslutsfattandet inom det här området tillhör medlemsstaternas ansvarsområde. På EU-nivå måste man nu anta gemensamma principer och riktlinjer för att främja processen på ett flexibelt sätt och se till att regionala havsekosystem som överskrider nationella havsgränser hanteras på rätt sätt.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**
 - **Utarbeta en färdplan under 2008 för att främja medlemsstaternas utveckling av fysisk planering för kust- och havsområden.**

3.2.3. *Data och information*

En förutsättning för ett strategiskt beslutsfattande om havspolitik är att en mängd olika data om natur och människors havsrelaterade verksamhet finns tillgänglig och lätt kan nås. Med tanke på den enorma mängd data som samlas in och lagras i hela Europa för många olika syften, är det av yttersta vikt att man skapar en ändamålsenlig infrastruktur för data och information om havet.

² Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 30 maj 2002 om genomförandet av en integrerad förvaltning av kustområden i Europa (2002/413/EG).

³ Se Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Direktiv om en marin strategi), KOM(2005) 505.

Dessa data bör samlas i ett heltäckande och kompatibelt system och göras tillgängliga för att användas som ett verktyg för bättre styrelseformer, utveckling av mervärdestjänster och hållbar utveckling av haven. Detta är ett stort projekt med många olika dimensioner som kommer att behöva utvecklas enligt en tydlig och sammanhängande plan under många års tid.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Under 2008 vidta åtgärder för att skapa ett europeiskt nätverk för havsobservation och data⁴ och främja en flerdimensionell kartläggning av medlemsstaternas vatten för att förbättra tillgången till data av hög kvalitet.**

4. ÅTGÄRDSOMRÅDEN INOM EU:S INTEGRERADE HAVSPOLITIK

Inom ramen för EU:s integrerade havspolitik kommer åtgärder huvudsakligen att vidtas inom följande fem områden:

4.1. Maximering av den hållbara användningen av havet

De första målet för EU:s integrerade havspolitik är att skapa optimala villkor för en hållbar användning av haven, för att möjliggöra tillväxt för havsrelaterade sektorer och kustområden.

I många medlemsstater har havsekonomin tillväxt på senare tid varit högre än i ekonomin som helhet, i synnerhet i områden med verksamhet inom maritim logistik. Containertrafiken har ökat avsevärt sedan 2000 och förväntas tredubblas fram till 2020. Regioner med verksamhet inom andra starka tillväxtmarknader, som marin utrustning, havsbaserad vindkraft, fritidsbåtar och kryssningsverksamhet kommer att fortsätta att gynnas av denna tillväxt. Det finns också goda möjligheter för europeiska industrier att utveckla spetsteknik för maritima produkter som kan bli ledande på världsmarknader, med tanke på Europas framstående sakkunskaper inom marin teknik.

En stor potential är fortfarande outnyttjad. En uppdaterad strategisk vision för utvecklingen av sjöfart, hamnar och näraliggande sektorer som är konkurrenskraftiga och säkra är en förutsättning för en hållbar tillväxt inom havsrelaterad verksamhet och för att vi ska kunna säkerställa att havsrelaterad verksamhet utvecklas på ett sätt som inte hotar de marina ekosystemen.

Sjöfarten är mycket viktig för handeln både inom EU och internationellt, och är själva grundstommen i havsklustret. Den här näringen kan dock endast fortsätta att blomstra om EU fortsätter att verka för att upprätta en hög nivå av sjösäkerhet och sjöfartsskydd, bidrar till att skydda människors liv och miljön och samtidigt främjar lika spelregler på internationell nivå.

Även om det finns anledning till oro över luftförorening och koldioxidutsläpp från sjöfarten är den fortfarande betydligt mer energieffektiv än vägtrafiken. Därför är en integrerad havspolitik starkt inriktad på att främja säker sjöfart, vilket också är motiverat med tanke på behovet av att minska antalet lastbilar på Europas överbelastade vägar. De nuvarande EU-programmen (TEN-T och Marco Polo) kommer att fortsätta att stödja skapandet av höghastighetsvattenvägar och närsjöfartsnätverk. Den fortsatta utvecklingen av TEN bör också ta full hänsyn till det ökande utnyttjandet av haven inom energiområdet.

⁴ Detta ska bland annat bygga på GMES-initiativet.

Sjöfarten är dock fortfarande missgynnad jämfört med andra transportsätt. Andra transportsätt får mer offentliga investeringar. Dessutom omfattas ett fartyg som seglar mellan två EU-hamnar av mer komplicerade och tidsödande förfaranden än en lastbil, eftersom det fortfarande inte finns någon inre marknad för sjötransporter inom EU. En förutsättning för att den europeiska sjöfartens hela potential ska kunna frigöras är att denna negativa särbehandling av sjöfarten jämfört med andra transportsätt undanröjs genom förenklade administrativa förfaranden och tullförfaranden för sjötrafik inom EU.

- **För att förbättra sjötransporternas effektivitet i Europa och säkra sjöfartens långsiktiga konkurrenskraft kommer kommissionen att göra följande:**

- **Föreslå ett europeiskt sjötransportområde utan hinder.**
- **Utarbeta en övergripande sjötransportstrategi för 2008–2018.**

De europeiska kusthamnarna är en annan viktig länk i den logistikkedja som den europeiska ekonomin är beroende av. De är centrum för en ekonomisk verksamhet som har en nyckelroll för kvaliteten i kusthamnarnas omgivande stads- och naturmiljöer.

Globaliseringen innebär att vi ser en tillväxt av den internationella handeln som saknar motstycke. Med tanke på att 90 % av handeln med länder utanför EU och närmare 40 % av handeln inom EU passerar EU:s hamnar, är det inte svårt att inse vilken stor utmaning som Europas hamnar står inför om de ska klara en ökad efterfrågan. Kapacitetsutvecklingen måste spegla tillväxten i EU:s interna och internationella handel och ske på ett sätt som är förenligt med relaterade EU-mål, i synnerhet EU:s miljömål och konkurrensmål.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Föreslå en ny hamnpolitik, som tar hänsyn till hamnarnas många olika funktioner och den europeiska logistiksituationen som helhet.**
- **Lägga fram förslag om att minska luftföroreningarna från fartyg i hamnar genom att se till att elektricitetsförsörjningen från land inte missgynnas skattemässigt.**
- **Utfärda riktlinjer för tillämpningen av de delar av gemenskapens miljölagstiftning som har betydelse för hamnarnas utveckling.**

EU:s logistikkedja förutsätter också framstående *sektorer för fartygsbyggande, reparationer och marin utrustning* och EU kommer att bygga vidare på framgångsrika initiativ⁵ för att främja utvecklingen av dessa näringar, i synnerhet när det gäller små och medelstora företag.

Mer investeringar i havsforskning och havsteknik kommer att vara avgörande för en fortsatt ekonomisk tillväxt som inte driver på miljöförstörelsen. Sådana investeringar kommer också att skapa nya möjligheter. Med miljöinriktad teknik, som gör det möjligt för den maritima verksamheten att blomstra och samtidigt bevarar havsmiljön, kan EU-företagen ligga i framkanten av utvecklingen när globala standarder fastställs och nya och lovande

⁵ T.ex. Waterborne-plattformen och LeaderShip 2015.

näringsgrenar utvecklas, som marin ”blå” bioteknik, havsbaserad förnybar energi, undervattenteknik och –utrustning samt vattenbruk i havet.

Teknik kan hjälpa Europa att dra nytta av havens hela potential som källa till olja och gas⁶ och förnybar energi. Teknik kan också underlätta transport av energi, diversifiering av transportrutter för energi och därmed stärka försörjningstryggheten. EU:s energisituation visar att möjligheterna till samverkan mellan energi- och havspolitikerna kommer att öka⁷. I kommissionens meddelande från januari 2007⁸, ”En energipolitik för Europa” konstaterades därför att det var nödvändigt att vidareutveckla användningen av haven för att främja EU:s energimål.

Marknads- och företagsintegreringen samt konkurrenskraften inom den havsrelaterade sektorn kan förbättras avsevärt genom skapandet av *kluster som omfattar flera sektorer*⁹. Dessa kluster kan i hög grad bidra till att upprätthålla kunskapsnivån i havsfrågor i Europa och kommer därför att ha en central ställning i havspolitikerna. Offentlig-privata samarbeten avseende kompetenscentrum för havsfrågor ger också en bra ram för bättre förståelse av och planering för interaktionen mellan olika industrier och sektorer.

- **Kommissionen kommer att uppmuntra bildandet av sektorsövergripande kluster och regionala kompetenscentrum för havsfrågor samt främja ett europeiskt nät av havskluster.**

Kommissionens mål är också att öka antalet *havsrelaterade arbetstillfällen* för medborgarna, liksom att förbättra kvaliteten på dessa. Tendensen med det sjunkande antalet arbetstillfällen inom sjöfarten är oroande och måste vändas, eftersom sjöfararnas erfarenheter också är en nyckel till sysselsättning på land.

För att européerna ska lockas till den här sektorn krävs bättre personalpolitik och arbetsförhållanden (t.ex. arbetsmiljö), som stöds genom gemensamma ansträngningar av alla aktörer inom havssektorn och ett effektivt regelverk som tar hänsyn till det globala sammanhanget. Kommissionen stöder helt dialogen mellan arbetsmarknadens parter om att införa ILO:s konvention om normer för arbete till sjöss i gemenskapslagstiftningen. Kommissionen kommer också att verka för utarbetandet av ett system som ger européerna bättre och bredare karriärutsikter inom havsklustret. Detta kommer att innefatta bredare sjöfartsstudier och bättre kompetens och kvalifikationer för sjöfartygsyrken.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**
 - **I nära samarbete med arbetsmarknadens parter göra en ny utvärdering av sjöfartssektorns undantag från EU:s arbetsmarknadslagstiftning¹⁰;**
 - **Verka för ett intyg om maritim kompetens.**

⁶ Enligt OGP kommer för närvarande 40 % av den olja och 60 % av den gas som förbrukas i Europa från offshore-borrning.

⁷ Se kommissionens arbetsdokument ”Energy policy and maritime policy: ensuring a better fit”.

⁸ Meddelande från kommissionen till Europeiska rådet och Europaparlamentet: En energipolitik för Europa, KOM(2007) 1.

⁹ Se kommissionens arbetsdokument som bifogas detta meddelande.

¹⁰ Meddelande om en översyn av det sociala regelverket för fler och bättre sjöfartsjobb inom EU, KOM(2007) 591.

Trots tidigare ansträngningar har den ökade ekonomiska verksamheten i de europeiska kustområdena och haven lett till en *försämring av havsmiljön*. Kommissionen har redan föreslagit en havsstrategi för EU och lagt fram ett direktivförslag¹¹ för att bromsa och vända den här trenden och upprätta en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå god miljöstatus för havsmiljön inom ramen för en hållbar utveckling.

Denna utmaning förvärras av de allvarliga effekter som klimatförändringar förmodligen kommer att ha i kustområden. Koldioxidlagring under havsbotten är en innovativ verksamhet med stor potential att mildra klimatförändringarna. EU måste finnas kvar i framkanten av denna teknik och ha en sammanhängande politisk ram för att kunna förverkliga denna potential.

Därför måste målen för EU:s miljölagstiftning, i synnerhet habitatdirektivet¹² och det föreslagna direktivet om en marin strategi, uppnås. Gemenskapens regelverk om sjösäkerhet och förebyggande av föroreningar från fartyg har också betydelse i detta sammanhang. Ett snabbt antagande av förslagen i det tredje sjöfartspaketet kommer att ha stor betydelse för detta regelverk.

• **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Inleda pilotåtgärder för att minska effekterna av och säkra en anpassning till klimatförändringar i kustområden.**
- **Aktivt stödja internationella insatser för att minska luftföroreningarna från fartyg, och lägga fram förslag på EU-nivå om dessa ansträngningar skulle misslyckas.**
- **Aktivt stödja internationella insatser för att minska utsläppen av växthusgaser från fartyg och, om dessa ansträngningar misslyckas, ta ställning till om EU-åtgärder ska vidtas inom detta område.**
- **Ta vederbörlig hänsyn till det arbete som pågår på internationell nivå och lägga fram förslag om att föråldrade fartyg ska skrotas på ett effektivt, säkert och miljömässigt hållbart sätt.**

Fiskeriförvaltningen måste i högre grad ta hänsyn till kustsamhällets välfärd, havsmiljön och fiskets interaktion med annan verksamhet. Kraftfulla åtgärder kommer att göras för en återhämtning av fiskbestånden, vilket kräver solida vetenskapliga rön och en fortsatt övergång till flerårig planering. Kommissionen kommer att vidta åtgärder för att se till att den gemensamma fiskeripolitiken anpassas till den ekosystembaserade strategin för havsmiljön och verka för att undanröja illegalt, orapporterat och oreglerat fiske på EU-vatten och i fria havet.

Förvaltning av fiskebestånd vid maximal hållbar avkastning kommer att skapa en bättre framtid för EU:s fiskare och säkerställa att fisket kan bidra till EU:s livsmedelsförsörjning. Detta bör ha uppnåtts 2015 i enlighet med internationella åtaganden.

¹¹ KOM(2005) 504 och KOM(2005)505.

¹² Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

Förbättringar av arbetarskyddet för fiskare måste också behandlas i ett bredare sammanhang tillsammans med arbetsvillkor och socialpolitik inom sjöfarten. Fiskarnas erfarenhet av och kunskaper om havet bör tas tillvara på ett sätt som gagnar samhället som helhet

Vattenbrukets tillväxt, som tillgodoser den växande globala efterfrågan på fisk och skaldjur, bör uppnås inom en rättslig ram som uppmuntrar företagande och innovation och säkerställer att strikta miljö- och folkhälsokrav uppfylls.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Vidta kraftfulla åtgärder för att stoppa bruket att kasta fångst över bord¹³ och destruktiva fiskemetoder som bottenrålning i känsliga livsmiljöer i fria havet¹⁴.**
- **Vidta kraftfulla åtgärder för att stoppa illegalt, orapporterat och oreglerat fiske¹⁵.**
- **Främja utvecklingen av ett miljövänligt vattenbruk i Europa.**

4.2. En kunskaps- och innovationsbas för havspolitik.

Havsrelaterad vetenskap, teknik och forskning är avgörande för en hållbar utveckling av havsrelaterad verksamhet.

Genom att hjälpa oss att utveckla en mer sofistikerad förståelse av den mänskliga verksamhetens inverkan på havssystemen ger den vetenskapliga forskningen och tekniken en nyckel till hur man kan bryta sambandet mellan utvecklingen av havsbaserad verksamhet och miljöförstörelse.

Ett starkt tvärvetenskapligt tillvägagångssätt inom havsforskningen kan hjälpa oss att bättre förstå samspelet mellan havsrelaterade verksamheter och därmed vara en oundgänglig del av en integrerad havspolitik. Det är också mycket viktigt om vi ska kunna förutse och i möjligaste mån mildra konsekvenserna av klimatförändringar.

Havsforskning och sjöfartsforskning är kostsam. Vi har inte råd med ineffektivitet. För att EU:s resurser ska kunna utnyttjas på bästa sätt är det nödvändigt att utarbeta en tydlig strategi som kopplar samman politiska prioriteringar och forskningsprioriteringar, behandlar sektorsöverskridande utmaningar, maximerar samverkan mellan medlemsstaternas och gemenskapens insatser, motverkar dubbelarbete och förbättrar dialogen mellan berörda aktörer. EU måste också undersöka hur forskningen bättre kan bidra till innovation och hur kunskap och färdigheter effektivare kan omvandlas till industriprodukter och tjänster.

Nätverket för havsobservation och data¹⁶ kommer att vara ett viktigt verktyg för den här strategin.

¹³ Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: En politik för att minska oönskade bifångster och stoppa bruket att kasta fångst överbord inom EU:s fiske, KOM(2007) 136.

¹⁴ Meddelande och förslag till förordning ska läggas fram den 17 oktober.

¹⁵ Meddelande och förslag till förordning ska läggas fram den 17 oktober.

¹⁶ Se avsnitt 3.2.3.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**
 - **Lägga fram en övergripande EU-strategi för havs- och sjöfartsforskning under 2008.**
 - **Inleda gemensamma sektorsöverskridande förslagsinfordringar inom sjunde ramprogrammet för att främja ett integrerat arbete och öka kunskapen om havsfrågor.**
 - **Stödja forskning inriktad på att förutse, mildra och säkerställa anpassning till klimatförändringarnas påverkan på havsrelaterad verksamhet, havsmiljö, kustområden och öar.**
 - **Stödja inrättandet av ett europeiskt partnerskap för havsvetenskap, som syftar till en samordnad dialog mellan vetenskapvärlden, näringslivet och beslutsfattare.**

4.3. Högsta möjliga livskvalitet i kustområden

Befolkningstillväxten i *kustområden och öar* har varit dubbelt så stor som EU-genomsnittet under det senaste årtiondet. Majoriteten av turisterna i Europa söker sig också till kustsamhällen, och därför är det särskilt nödvändigt att se till att ekonomisk utveckling är förenad med miljömässig hållbarhet och livskvalitet i dessa områden.

De regionala myndigheterna och kustsamhällena har en viktig funktion när det gäller att reglera kust- och havsrelaterad verksamhet. Regionkommittén samt kustområdena och deras nätverk är därför centrala för utvecklingen av EU:s integrerade havspolitik.

Kustområdena har en strategisk betydelse för Europa som helhet eftersom det är där som hamnar och havsrelaterade sektorer finns. Dessa områden producerar tjänster som är viktiga för inlandet och tjänar som bas för bevakningen av havsgränser och kustvatten. Detta leder till ett stort tryck på infrastrukturen som måste beaktas vid tilldelningen av gemenskapsresurser. Kustområdena påverkas också särskilt mycket av klimatförändringar, och riskhantering kan ha dramatiska konsekvenser för områdenas budgetar och ekonomier.

Havet har en avgörande betydelse för kust- och havsturismen, som har varit en viktig katalysator för den ekonomiska utvecklingen i Europas kustområden. Kommissionen kommer att arbeta mer aktivt tillsammans med aktörerna för att utveckla en hållbar turismpolitik som tar hänsyn till kust- och havsturismen.

Finansieringskällor finns att tillgå, men aktörerna känner att de får för lite information. Kommissionen kommer att verka för att optimera stödet till havsrelaterade projekt i kustområden och på öar, inom ramen för gemenskapens tillgängliga finansieringsinstrument.

Det finns ett tydligt behov av bättre socioekonomiska data om havsrelaterade sektorer och kustområden, och det står klart att svårigheterna med att få fram sådan information begränsar de regionala aktörernas möjligheter att utveckla rationella, långsiktiga planer och investeringar.

För utvecklingen av Europas kustområden krävs också ett samarbete mellan regioner, som tar hänsyn till områdenas mångfald och särskilda egenskaper. Kommissionen kommer därför att

utnyttja programmet för territoriellt samarbete maximalt för att stödja interregional havsutveckling.

De yttersta randområdena och öarna är ekonomiskt sett väldigt missgynnade, men de har stor utvecklingspotential inom havsrelaterad verksamhet och havsforskning. Deras stora havsområden tillhandahåller ekosystemtjänster av stor betydelse för EU. Kommissionen kommer inom ramen för det nyligen framlagda meddelandet om EU:s yttersta randområden att främja utvecklingen av dessa områdens havsrelaterade potential och samarbete med regionala grannar.

• **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Främja kust- och havsturism inom ramen för det kommande turisminitiativet.**
- **Utveckla en databas om tillgänglig gemenskapsfinansiering för havsrelaterade projekt och kustområden, och före 2009 utveckla en databas om socioekonomiska data för havsrelaterade sektorer och kustområden.**
- **Föreslå en gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer som lyfter fram de risker som kustområdena är utsatta för.**
- **Främja utvecklingen av de yttersta randområdenas och öarnas havspotential.**

4.4. Främjande av EU:s ledarskap inom internationella havsfrågor

EU kommer att verka för effektivare internationella styrelseformer för havsfrågor och en effektiv tillämpning av internationell havslagstiftning, och uppmanar medlemsstaterna att ratificera berörda instrument. EU kommer att främja en samordning av europeiska intressen i viktiga internationella forum.

På internationell nivå kommer EU:s integrerade havspolitik att prioritera tillgång till internationella marknader för Europas havsrelaterade industrier och tjänster, vetenskaplig och kommersiell användning av djuphavet, skydd av den globala biologiska mångfalden i havet, förbättring av sjöfartssäkerhet och sjöfartsskydd, arbetsförhållanden, minskade utsläpp från fartyg och kamp mot olaglig verksamhet på internationellt vatten.

Klimatförändringarnas geopolitiska konsekvenser kommer också att uppmärksammas. I detta sammanhang kommer kommissionen under 2008 att lägga fram en rapport om strategiska frågor som rör Norra ishavet.

Havsfrågor kommer regelbundet att tas upp i diskussioner med EU:s partnerländer som redan har börjat utveckla en integrerad havsstrategi, t.ex. Australien, Kanada, Japan, Norge och Förenta staterna, samt med andra partnerländer som Brasilien, Kina, Indien och Ryssland.

EU kommer också att utveckla ett delat ansvar för de hav som unionen delar med sina närmaste grannar. EU kommer framför allt att lägga fram förslag om ett utökat samarbete om förvaltningen av Medelhavet och Svarta havet. EU kommer att främja ett samarbete om havsfrågor inom ramen utrikespolitikens nordliga dimension och ta upp havsfrågor i EU:s samarbete med utvecklingsländer, inklusive sådana utvecklingsländer som är små önationer. I

detta sammanhang kommer EU att stödja kapacitetsuppbyggnad avseende havspolitik och havsrätt i utvecklingsländer.

Kommissionen kommer att föreslå ett avtal om genomförande av UNCLOS¹⁷ när det gäller biologisk mångfald i områden som ligger utanför nationell jurisdiktion. Kommissionen kommer också verka för ett framgångsrikt slutförande av de internationella förhandlingar om marina skyddsområden i fria havet.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Främja samarbete inom ramen för utvidgningspolitiken, den europeiska grannskapspolitiken och den norra dimensionen för att täcka havspolitiska frågor och förvaltningen av gemensamma hav.**
- **Föreslå en strategi för tillämpning av EU:s havspolitik på de yttre förbindelserna genom en strukturerad dialog med viktiga partnerländer.**

4.5. Synliggörande av det maritima Europa

Aktörerna har tydligt uttryckt att arbetet med att utveckla EU:s havspolitik har bidragit till att öka allmänhetens medvetenhet om den havsrelaterade ekonomins och havsområdenas kultur- och naturarv, samt till att bygga upp en känsla av ett gemensamt syfte och en gemensam identitet bland aktörerna.

En integrerad havspolitik bör öka det maritima Europas synlighet och förbättra bilden för havsrelaterad verksamhet och sjöfartsyrken.

Havspolitiken bör också främja Europas maritima kulturarv, stödja samhällen i havsområden, som hamnstäder och traditionella fiskesamhällen och deras artefakter och traditionella kunnande. Den bör också upprätta förbindelser dem emellan som förbättrar deras kunskaper och synlighet.

- **Kommissionen kommer att göra följande:**

- **Ta initiativ till en europeisk havsatlas som ska användas som utbildningsverktyg och belysa vårt gemensamma maritima kultur- och naturarv.**
- **Föreslå att havets dag i Europa ska utlysas från och med 2008. Detta ska bidra till att synliggöra havsfrågor och främja förbindelser mellan organisationer som sysslar med det maritima kultur- och naturarvet, muséer och akvarier.**

5. SLUTSATS

Europeiska rådet i juni 2007 välkomnade de omfattande diskussioner om den framtida havspolitiken som har ägt rum i Europa. EU:s stats- och regeringschefer uppmanade kommissionen att lägga fram en EU-handlingsplan i oktober. Med beaktande av

¹⁷ Förenta nationernas havsrättskonvention.

subsidiaritetsprincipen syftar den här handlingsplanen till ett miljövänligt utnyttjande av hela den potential som finns i den havsbaserade ekonomiska verksamheten.

Detta meddelande och den bifogade handlingsplanen är kommissionens svar på Europeiska rådets uppmaning, med beaktande av synpunkterna från övriga EU-institutioner, medlemsstaternas regeringar och parlament samt ett stort antal aktörer.¹⁸

Kommissionen uppmanar Europeiska rådet, ministerrådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén, nationella och regionala myndigheter och andra berörda parter att agera utifrån den här politiken.

¹⁸ För ytterligare information, se Slutsatser från samrådet om en europeisk havspolitik, KOM(2007) 574, 10.10.2007.